

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quaestio 1. Vtrùm Deus sit aeternus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

quæ potuit heri, si hodie eadem virtute, adiumentis, & circumstantiis instructum sit, quibus fuit heri: eademque pariter nulli determinato tempori affixa potuisse illud sub eadem circumstantiarum peritasti in singulis diebus præteritis sumptis seorsim; foreque, ut possit itidem in singulis subsequendis. Arque similiter de similibus in vniuersum philosophandum esse, ad casus item specialioribus descendendo, quos sub hac generali regulâ comprehendisse sat modò fuerit. Cætera, quæ ad rem spectant, discrimenque, quod ad rem attinet, repertum inter ens existens in pluribus temporibus, & ens existens in pluribus locis supra disput. 5. quæst. 14. videnda sunt.

DISPUTATIO IX.

De æternitate Dei.

EX dictis disput. 8. de tempore, & duratione rerum in vniuersum non exiguum, deriuabitur lumen ad meliùs intelligenda ea, quæ de æternitate diuinâ dicenda sequuntur in præsentî disputatione.

QVAESTIO I.

Verum Deus sit æternus.

HOc adiectiuum æternus, æterna, æternum, bifariam accipitur. Primò propriè, & strictè pro habente durationem infinitam siue correspondentem tempori infinito aut à parte ante, aut à parte post, aut ab utraque. Secundò impropriè, & latè, siue hyperbolicè pro habente durationem valde diuturnam, seu longinquam. Quibus etiam duobus modis accipiuntur hæ particulae ab æterno, & in æternum. Nam prior in significatione propriâ, & strictâ significat durationem infinitam à parte ante, atque adeò principio carentem; & posterior durationem infinitam à parte post, atque adeò carentem fine. In significatione autem impropriâ, & latâ prior significat durationem valde longam à parte ante; tamen si principium habuerit: & posterior durationem valde longam à parte post; tamen si habitura finem. Vt enim iuxta communem loquendi morem sæpe per quamdam hyperbolem dicitur infinitum esse id, quod in suo genere valde magnum, aut longum est. Sic etiam per quamdam hyperbolem dicitur sæpe æternum esse id, quod in suâ duratione est valde diuturnum. Et in posteriori quidem sensu lato, hyperbolico, & improprio sæpe particulae prædictæ accipiuntur in sacris Litteris. Dicitur enim Genes. 17. *Daboque tibi, & semini tuo terram peregrinationis tuæ, omnem terram Chanaan in possessionem æternam.* Et Iosue 14. *Terra, quam calcavit per tuus, erit possessio tua, & filiorum tuorum in æternum.* Cum tamen eiusmodi possessiones finem habuerint. Leuit. autem 25.

dicitur de seruis aduentitijs, *Et hereditario iure transmittetis ad posteros, ac possidebitis in æternum.* Et Deuter. 15. de seruo emptitio, *Et seruet tibi vsque in æternum.* Cum tamen huiusmodi seruorum possessio, & seruitus finienda proculdubio in tempore erat. Sæpeque alibi habentur similia. Frequentiùs tamen dictæ particulae in priori sensu proprio, & stricto vsurpantur in sacra Scripturâ. Qualem citra omne dubium habent loca sequentia Math. 25. *Discedite à me maledicti in ignem æternum.* & infra, *Et ibunt hi in supplicium æternum. Iusti autem in vitam æternam.* Ioan. 6. *Si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in æternum.* & rursus, *Qui manducat hunc panem viuet in æternum.* Actor. 18. *Et crediderunt, quotquot erant præordinati ad vitam æternam.* 2. ad Corint. 4. *Id enim, quod in præsentî est momentaneum, &c. æternum gloriae pondus operatur in nobis &c. Quæ enim videntur temporalia sunt; quæ autem non videntur æterna.* Et alia huiusmodi sexcenta præter ea, quæ subijciemus postmodum.

Propositio I.

De fide est, Deum omnino æternum esse, atque adeò nec principium aliquando habuisse; nec finem aliquando fore habituram existentiam eius.

Id enim testantur passim sacra Scripturæ. Dicitur namque Genes. 21. *Nomen Domini Dei æterni.* Exod. 15. *Dominus regnabit in æternum,* & ultra. Deuter. 32. *Viuo ego in æternum.* Tobia 13. *Magnus es Domine in æternum; & in omnia sæcula regnum tuum.* Psal. 9. *Dominus in æternum permanet,* & infra, *Dominus regnabit in æternum, & in sæculum sæculi.* Psal. 47. *Quoniam hic est Deus Deus noster in æternum, & in sæculum sæculi: ipse reget nos in sæcula.* Psal. 102. *Misericordia autem Domini ab æterno, & vsque in æternum super timentes eum.* Prouer. 8. *Ab æterno ordinata sum, & ex antiquis antequam terra fieret.* (Sermo est de Sapientia à Deo indistincta). Ecclesiastici 18. *Qui viuit in æternum, creauit omnia simul.* Ilaiæ 40. *Deus sempiternus Dominus, & cap. 57. Excelsus, & sublimis habitans æternitatem.* Micheæ 5. *Egressus eius ab initio, ab itinibus æternitatis eius.* (Sermo est de processione Verbi æterni) Baruch. 4. *Exaceruastis eum, qui fecit vos, Deum æternum.* Ad Roman. 16. *Præceptum æterni Dei.* Similiaque alibi sæpissimè. Nec dicat quispiam, eiusmodi loca de æternitate impropriè, & latè sumptâ pro duratione valde diuturnâ, tametsi finita, intelligi posse. Hoc namque dicere, nefas esset. Tum quia verba sacra Scripturæ præsertim toties repetita in sensu maximè proprio accipienda sunt, quando ex tali acceptio- ne nullum absurdum sequitur. Vti euidenter euenit in præsentî. Tum quia prædicta loca de æternitate propriè sumptâ pro duratione infinitâ intellecta semper sunt ab omnibus Patribus, & ab vniuersâ Ecclesiâ catholicâ. Tum denique quia sacra Scripturâ, ut omnem ambiguitatem excluderet, per alia sæpe verba ab omni ambiguitate prorsus immunita talem Dei æternitatem strictam, & propriam, omninoque subinde infinitam adstruxit, ut cernere est Tobia 9. à Deo Israel, *qui regnat in sæcula sæculorum.* Psal. 89. *Priusquam montes fierent, aut formaretur terra & orbis, à sæculo, & vsque in sæculum tu es Deus.* Psal. 101. *Tu autem*

77

178

179

autem idem ipse es; & anni tui non deficient. Psal. 73. Deus autem Rex noster ante secula. Psal. 144. Regnum tuum regnum omnium seculorum. Daniel. 6. ipse est enim Deus vivens, & aternus in secula; & regnum eius non dissipabitur; & potestas eius usque in aeternum. Ac denique in Epist. Iudæ. Soli Deo Salvatori nostro per Iesum Christum Dominum nostrum gloria, & magnificentia, imperium, & potestas ante omne seculum, & nunc, & in omnia secula seculorum. Similiaque non pauca habentur alijs in locis.

3 Deinde constat propositio ex definitione Concilij Lateranensis sub Leone 3. quæ habetur in cap. Firmiter de summâ Trinit. & Fide cathol. ubi dicitur, *Vnus solus est verus Deus aternus*. Et ex Symbolo Athanasij. *Aternus Pater, aternus Filius, aternus Spiritus Sanctus; & tamen non tres aterni, sed unus aternus*. Constat item, semperque consistit ex unanimi consensu omnium Patrum, omniumque totius Ecclesie fidelium illam tenentium, & passim contestantium, adeo, ut supervacaneum fuerit, alicuius testimonium in medium proferre.

4 Imo in eandem veritatem catholicam Philosophi ethnici naturali rationis lumine ducti communiter consenserunt. Quocirca Boet. lib. 5. de consolat. prof. vlt. dixit, *Deum esse aeternum; cunctorum ratione degentium commune est iudicium*. Platoque apud Arist. lib. de Mundo in fine testatur, passim Antiquos docuisse, Deum aeternum esse. id quod loquens de Ioue cecinit Orpheus apud Eusebium lib. de præparat. euang. cap. 3. Prolatumque est ab Apolline Delphico teste Porphyrio in lib. de responsis his verbis, *Erat Iupiter, nunc est, & erit*. Idemque docuerunt Mercurius in Asclep. Parmenides, & Melliſſus apud Simplicium lib. 1. Phys. com. 18. & Arist. lib. 12. Metaph. Quare hieroglyphico circuli, utpote principio, & fine carentis, Deum significabat Antiquitas, ut norant Valerian. lib. 3. & alij. Vnde iure irridet Chrysost. homil. 1. in cap. 1. Ioan. eos Idolatras, qui suos Deos temporaneos, alioque alijs seniores, alios iuniores esse, fingebant.

Propositio 2.

5 Deum omnino aeternum esse ratio naturalis demonstrat.

Esse enim Deum aeternum à parte ante, atque adeo semper sine principio existisse, seu, quod in idem tenet, non incepisse existere in tempore, evidentissime inferitur ex prædicato, quod habet, entis à se. Cum evidentissimum sit ex vnâ parte, non posse quidpiam incipere, existere in tempore, quin accipiat denuò ab aliquo existentiam, quam antea non habebat; ex aliâ verò, non posse illud à se ipso existentiam accipere, à se ipso transeundo de non existente ad existens. Vnde clarissime consequitur, Deum eo ipso, quod habet existentiam à se, nullatenus posse illam in aliquo tempore, de non existente ad existentem transeundo, accepisse, sed necessariò semper, & in omni tempore antecedente, & absque principio habuisse. Quod ipsum est, à parte ante Deum aeternum esse.

6 Quod autem Deus etiam à parte post sit aternus, ita, ut impossibile sit, eum in aliquo tempore deficere, seu desinere existere, non, adeo immediatè demonstratur ex prædicato di-

uino entis à se: quia non adeo immediatè apparet ex terminis ipsis, non posse deficere, ut apparet, non posse incipere id, quod habet existentiam à se. Venit tamen demonstrandum, immediatè ex prædicato vnica causa prima, quod euidenter habet Deus iuxta demonstrationes factas supra disput. 1. faciendasque iuxta disput. 12. Etenim euidenter est impossibile, ut id, quod existit, successu temporis deficiat aliter, quam vel per defectum conseruationis sui oriunda ab aliqua causa; vel per aduentum alicuius seu positivi, seu negatiui incompatibilis cum ipso; cuius subinde contradictorium ad ipsius perseverantiam in existendo omnino requisitum erat. Euidens quippe est, defectum rei iam existentis aliunde, quam ex his duobus capitibus, euenire non posse successu temporis. Sed Deus ex defectu conseruationis sui ab aliqua causa deficere non potest; cum titulo causa prima à nullâ causa conseruetur, sed à se ipso sit causa omnem sui causationem conseruatiam. Neque, deficere potest propter aduentum alicuius secum incompatibilis: quia titulo etiam vnica causa prima eius effectus aliquo modo necessario esse, debet, quidquid potest quoquo modo euenire, successu temporis; euidentissimèque repugnat, ut effectus cum sua causa, à qua dependet, incompatibilis sit. Igitur Deus titulo vnica causa prima necunde potest successu temporis deficere ab existentia, quam habet. Necessaryque proinde est aternus à parte post. Quod erat demonstrandum.

Secundò ostendenda venit eadem veritas ex infinitate, quam Deus necessariò habet quoad omnes suas perfectiones intra proprium vniuersi cuiusque earum genus, prout demonstrabitur inferius disput. 14. Cum enim duratio Dei in quouis tempore perfectio sit sine imperfectione, atque adeo necessariò conueniens Deo iuxta dicenda etiam inferius disput. 16. non potest non ea intra proprium genus esse infinita, ac proinde toti tempori, quod imaginarium appellant, vtrisque infinito correspondens, vti arguebamus in simili supra disput. 6. quæst. 1. proposit. 2. Quod ipsum est, non posse non Deum à tali sua duratione euadere aeternum à parte ante, & à parte post, atque adeo omnino, ut propositio nostra fert.

Tertiò ostenditur idem ipsum consentaneè etiam ad dicta in simili loco citato. Quia Deus titulo entis existentis non potest non esse existens in aliquo tempore iuxta doctrinam statutam disput. 8. quæst. 6. Sed non est, cur existat potius in hoc, aut in illo tempore finito, quam in cæteris omnibus, ut ex se, & ex ibi dictis in simili conspicuum est. Igitur in omnibus omnino, atque adeo ab aeterno, & in aeternum existens est. Cum nullum sit excogitabile tempus finitum, (scilicet imaginarium, de quo in præfati est semper sermo), ante quod aliud non sit præteritum, nullum, post quod aliud non sit futurum, integraque subinde huiusmodi temporum, seu partium temporis multitudo necessariò sit vtrisque infinita, hoc est à parte ante, & à parte post, ut est notum.

Quartò, Quia nulla omnino est pars totius temporis imaginarij vtrisque infiniti, in qua Deus non possit existere. Ergo nulla est, in qua de facto non existat, extiterit, aut sit extituros. Antecedens ex terminis ipsis videtur euidenter: cum sit euidenter, Deum in aliqua tempo-

ris parte existere posse, nec sit, cur in hac, aut in illa potius, quam in cæteris omnibus, possit existere iuxta nuper dicta. Et declarari potest amplius, ac confirmari; quia, cum omnis pars temporis vtrinque infiniti capacitatis quædam sit alicuius durationis creaturæ potentis in illâ existere, siue durare iuxta doctrinam stabilitam disput. 8. quæst. 2. si in aliquâ talis temporis parte Deus non posset existere, in aliquâ posset existere creatura, in qua creator ipsius non posset existere. Quod planè absurdum est. Et quidem, cum nulla sit pars dicti temporis, in qua non possit durare quævis creatura earum, quæ indifferentes sunt ad durandum in qualibet; (cuiusmodi haud dubie sunt pleræque iuxta dicta, etiam ibidem); consequenter est evidens, nullam esse partem dicti temporis, in qua Deus durare non possit. Iam verò consequentia primi entymematis inde manifestè probatur: quia si Deus in omni dicti temporis parte potens existere, in aliqua de facto non existeret, de esse ad non esse existentielle, vel de non esse ad esse de facto manifestè transiret. Sicque non solum secundum accidens durationis, sed etiam secundum substantiam successu temporis mutaretur. Quod quàm sit ei repugnans, tum ex dictis disput. 7. tum ex argumento primo loco in præsentî factò evidentè est notum.

10 Quintò. Quia Deus per suam essentiam est præsens in omni spatio locali; atque ita vndequeque immensus; ut supra disput. 6. monstratum est. Igitur & per suam essentiam est, fuit, & erit existens in omni spatio temporali, atque ita æternus vtrinque. Nulla quippe in Deo, quod ad rem atinet, congrua disparitas reddi potest, ut constat.

11 Sextò. Quia, debitam esse alicui enti durationem continuatam per longum tempus, planè præferit perfectionem ab omni imperfectione immunem; eoque maiorem arguit entitatiuam perfectionem ipsius entis, quò talis duratio longior est, & quò strictiori iure ipsi est debita. Ergo, cum perfectio entitatiua Dei omnimodis sit infinita, imò & in se continens aut formaliter, aut eminenter omnem omnino excogitabilem perfectionem iuxta infra disput. 16. dicenda; non potest non esse Deo debita iure omnimodis stricto, necessarioque, & essentiali duratio per totum tempus excogitabile vtrinque infinitum. Quod est, non posse non Deum esse æternum à parte ante, & à parte post.

12 Septimò. Quia certissimum iuxta, atque evidentissimum est ex demonstratis disput. 1. & 7. Deum aliquando existere, atque adeò in aliquo tempore durare. Ergo certissimum quoque, & evidens censendum est, Deum semper existere, atque adeò in omni tempore vtrinque infinito durare, æternumque subinde esse à parte ante, & à parte post. Probo consequentiam, Quia, cum Deus non per durationem superadditam; (persiceretur namque ab extrinsecò; quod ei planè repugnare); sed per se ipsum existat, in quocunque tempore existit; neque aliter ipsius essentia cum vnâ temporis parte, quàm cum reliquis omnibus sit comparabilis, ut ex se constat; hoc ipso, quò existit in aliqua, existere illum in omnibus, atque adeò ab æterno, & in æternum, necessario dicendum est.

13 Octauò. Quia ad perfectionem vnitatis diuinæ inferius disput. 12. stabiilienda pertinet

æternitas Dei. At vnitati diuinæ nihil perfectionis propriæ ipsi deesse potest. Ergo Deus necessario est æternus. Consequentia est bona. Et minor certissima iuxta dicta in simili supra disput. 6. quæst. 1. Probo ergo maiorem, prout etiam in simili ibidem. Quia vnitatis Dei in essentiali ipsius oppositione quoad existentiam, cum altero Deo fundatur. Hac autem oppositio validior ad excludendum alterum Deum, ab omni tempore, atque adeò perfectior erit, si Deus in omni tempore existat, quàm, si duntaxat, existeret in vno, vel altero, ut ex se constat. Ergo, &c.

Nonò. Quia strictior est, intimiorque 14 connexio, quam quævis creatura habet cum Deo, connexione durationis creaturæ cum suo subiecto durante. Sed est impossibile, quòd duratio sit tempore disjuncta à suo subiecto durante iuxta doctrinam statutam disput. 8. Ergo etiam est impossibile, quòd aliqua creatura sit disjuncta tempore à Deo. Ast nullum est tempus in quo non possit existere creatura aliqua; cum omne tempus sit capacitatis alicuius durationis creaturæ iuxta dicta etiam ibidem. Ergo nullum est tempus, in quo non possit Deus existere, & consequenter in quo, dum adest, non existat; quandoquidem per suam essentiam, & non per durationem sibi accessoriam existit, in quocunque tempore existit, ut constat ex dictis.

Decimò denique probanda venit eadem 15 veritas ex munere causæ primæ, quòd Deus habet. Cum enim nulla omnino sit pars totius temporis imaginarij vtrinque infiniti, in qua non possit existere creatura aliqua à Deo tanquam à causâ primâ dependens in suâ existentia, ut ex sæpe dictis est notum; sitque manifestè impossibile, quòd creatura sit dependens à Deo tanquam à causâ in aliquâ temporis mensurâ, & quòd Deus non sit existens in eadem mensurâ temporis; eo quòd manifestè repugnat, aliquam causam physicè agere, nisi in eâ mensurâ temporis, in qua physicè existens est. Consequitur, nullam esse dicti temporis partem, in qua Deus non possit existere; & consequenter in qua non existat de facto; utpote qui non per accidens sibi accessorium, sed per suam essentiam, atque adeò necessario, indispensablemque existit, in quacunque parte dicti temporis potest existere, ut etiam ex dictis notum est. Per quæ omnia satis superque manet diuina æternitas demonstrata, atque adeò existentia Dei in omnibus omninò partibus totius imaginarij temporis vtrinque infinita.

QUESTIO II.

Qualiter Deus per suam æternitatem sit præsens omnibus alijs rebus aliquando existentibus. Qualiterque res ipse vicissim præsentis sint æternitati Dei.

Spposita imprimis pro resolutione huius quæstionis tota doctrinâ traditâ disput. 8. de dura-